

Saksnr.: 2011/11458
Løpenr.: 36325/2019
Klassering: U40
Saksbehandler: Kristin Pihlstrøm

Møtebok – Saksframlegg

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Yrkesopplæringsnemnda	14.03.2019	
Næring og kulturkomiteen	18.03.2019	
Opplæringskomiteen	19.03.2019	
Fylkestinget	28.03.2019	

Opprettelse av utdanningstilbud innen fiskeri og havbruk

Komitélederens forslag til innstilling

1. Vg2 Fangst og fiske opprettes ved Naturbruk på Kalnes videregående skole fra skoleåret 2020/21. Forutsetningen for opprettelsen av tilbudet er tilstrekkelig antall søkere. Videre forutsettes det at næringen kan garantere for læreplasser i faget, samt elevplasser i faget Yrkesfaglig fordypning.
2. Vg2 fangst og fiske opprettes ved å veksle inn en Vg2-klasse i hest- og hovslagerfaget.

Komitélederens behandling

Ingen endring.

Sarpsborg, 5. mars 2019

Elin Tvette
leder av opplæringskomiteen

Fylkesrådmannens anbefaling

1. Vg2 Fangst og fiske opprettes ved Naturbruk på Kalnes videregående skole fra skoleåret 2020/21. Forutsetningen for opprettelsen av tilbudet er tilstrekkelig antall søkere. Videre forutsettes det at næringen kan garantere for læreplasser i faget, samt elevplasser i faget Yrkesfaglig fordypning.
2. Vg2 fangst og fiske opprettes ved å veksle inn en Vg2-klasse i hest- og hovslagerfaget.

Sarpsborg, 18. februar 2019

Anne Skau
fylkesrådmann

Frid Sandmoe
kst. fylkesdirektør

Bakgrunn for saken

Etter lang tids arbeid med å utrede hvorvidt det er aktuelt å etablere et næringsrettet utdanningstilbud innenfor fiskeri og havbruk i Østfold, vedtok Fylkesutvalget 09.02.2017 i PS 12/2017 at det skulle jobbes videre med å få på plass et utdanningstilbud ved Kalnes videregående skole innenfor Naturbruk - fiskeri, fangst, havbruk og aquakultur.

Fakta

Fylkesutvalget vedtok at dersom det skulle jobbes videre med å få på plass et utdanningstilbud ved Kalnes videregående skole innenfor Naturbruk - fiskeri, fangst, havbruk og aquakultur, ville det være under følgende forutsetninger:

- Minimumsantall på 15 elever per klasse.
- Samlet antall elevplasser på naturbruk skal ikke øke. Det vil si at en av de øvrige Vg2-klassene på naturbruk veksles inn i Vg2 fiske og fangst.
- Avhengig av søkningen til naturbruk, bør det vurderes om innvekslingen av klasse bør skje i et annet fagområde.
- Næringen må forplikte seg til å gi læreplasser til 15 ungdommer hvert år framover.

Videre vedtok fylkesutvalget at Kompetanseforum Østfold skulle benyttes som en felles samarbeidsarena for utvikling av et fremtidsorientert tilbud innen fiskeri, fangst, havbruk og aquakultur.

Fylkesrådmannens vurdering

Fylkesrådmannen anbefaler å opprette et utdanningstilbud på Naturbruk, Vg2 fiske og fangst, ved Kalnes videregående skole fra skoleåret 2020/21. For å møte vedtak gjort i fylkesutvalget 09.02.2017, vil tilbudet veksles inn med en Vg2-klasse i hest- og hovslagerfaget, under forutsetning av tilstrekkelig antall søkere.

Fylkesrådmannen har vurdert at oppstart for det nye utdanningstilbudet settes til skoleåret 2020/21 for at elever som går på ungdomsskolen i dag skal kunne få muligheten til å bli kjent med og velge tilbudet. Nok søkere forutsetter at utdanningstilbudet blir gjort kjent i nettverket «Partnerskap for karriereveiledning», som har ansvaret for å markedsføre tilbudet til rådgivere i grunnskolen i tiden framover. Tilbudet gjøres også kjent og søkbart i andre fylker og blir synlig på vilbli.no.

I skolebruksplanen for Østfold fylkeskommune fra 2016 er det fremhevet at Østfold fylkeskommune må ha en kostnadseffektiv drift av videregående opplæring. Det ligger til

grunn for forutsetningen om et minimumsantall på 15 elever per klasse hvis utdanningstilbudet skal opprettes.

I forutsetningene fra Fylkesutvalget, ligger det at næringen må forplikte seg til å gi læreplasser til 15 ungdommer hvert år framover. Fylkesrådmannen stiller seg tvilende til om dette er et realistisk krav til næringen. Som beskrevet i PS 12/2017, har det siden 2013 blitt jobbet med å kartlegge interessen for et kompetansetilbud innenfor fiskeri og havbruk i Østfold.

Representanter fra næringen, politiske representanter og svenske og norske undervisningsmiljøer har deltatt i arbeidet. Næringen har vært svært positive til å stille med lærlingplasser hvis Østfold fylkeskommune kommer med et utdanningstilbud på området. Tall fra Statistisk sentralbyrå viser imidlertid at Østfold har en nedadgående trend i antall sysselsatte innenfor fiske, fangst og aquakultur. I 2013 var det registrert 103 ansatte i denne næringen. I 2016 og 2017 var tilsvarende tall 89. NAVs bedriftsundersøkelse våren 2018 viser samtidig at det ikke er signifikant mangel på havbruksarbeidere eller slaktere, fiskehandlere mv.

Med utgangspunkt i et ordinært læreløp på 2 år og kravet til næringen om å gi læreplass til 15 elever i året, vil det si at anslagsvis 30 lærlinger skal være i lære til enhver tid. Det betyr at en tredjedel av arbeidsstokken innenfor næringen må tilby læreplass. Med dette som bakteppe, stiller fylkesrådmannen spørsmål til om forutsetningen om at næringen stiller med 15 læreplasser i året kan opprettholdes i vurderingen om utdanningstilbudet innenfor fiskeri, fangst, havbruk og aquakultur skal opprettes. Erfaringsmessig velger flere elever som går på Naturbruk påbygg i stedet for læretid. De kan allikevel velge å utdanne seg innen fag som er aktuelle for fiskeri- og havbruksnæringen etter påbygg.

Samtidig bør det tas med i vurderingen at det er en satsning på området og at det trolig er et betydelig næringsutviklingspotensiale innenfor den tradisjonelle fiskeri- og havbruksnæringen. Potensialet kan finnes innenfor videreforedling, turisme, reiselivssatsing, lokal matproduksjon og andre muligheter som ny forskning og utvikling bringer med seg. Dette er beskrevet nærmere i PS 12/2017. Fylkesrådmannen ser derfor at det er behov for et utdanningstilbud som både kan gi fagbrev etter endt læretid, eller vitnemål som rekruttering til videre studier innen fagområdet.

Videre jobber Østfold fylkeskommune og Svinesundkomiteen sammen i interregprosjektet «Framtiden er blå», hvor målet er å bedre mulighetene for at flere marine virksomheter kan etableres og utvikles i Østfold og Bohuslän. Dette kan på sikt tenkes å gi grunnlag for flere læreplasser innenfor næringen.

I vedtaket fra Fylkesutvalget står det at Kompetanseforum Østfold skal benyttes som en felles samarbeidsarena for utvikling av et fremtidsorientert tilbud innenfor fiskeri, fangst, havbruk og aquakultur med tilliggende næringer. Kompetanseforum Østfold har ikke en egen kompetansegruppe eller deltagende bedrifter fra denne næringen, og er derfor, utover å bidra med relevant statistikk, ikke en aktuell samarbeidsarena per dags dato.

Med bakgrunn i informasjonen som har kommet fram i denne og tidligere utredninger, stiller fylkesrådmannen seg positiv til å opprette et utdanningstilbud på Naturbruk, Vg2 fiske og fangst ved Kalnes videregående skole fra skoleåret 2020/21.